

14577

L1757

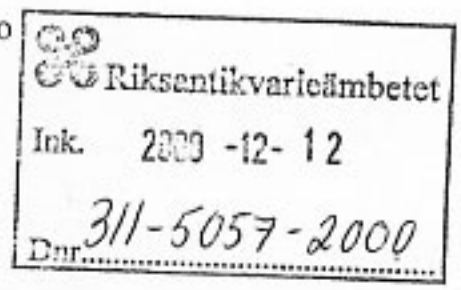
1 (4)

BESLUT
200-11-17

Dnr: 221-02432-1989 a/
(11.392-2586-77)
(221-3-88)

Länsstyrelsen
Örebro län
Raoul Hjærtström
Direkt: 019/19 30 68
raoul.hjartstrom@t.lst.se
Fax: 019/19 30 28

Örebro Kommun
Box 30 000
701 35 Örebro

(H 040 utbildning, vetenskap)
(A 176 museum)

Byggnadsminnesförklaring av Kungsstugan i Wadköping, kv Bofinken 13, Nikolai församling, Örebro
(2 bilagor)

BESLUT

Med stöd av 3 kap 1 § lagen om kulturminnen (KML) förklarar länsstyrelsen Kungsstugan på fastigheten Bofinken 13, Nikolai församling, Örebro, som byggnadsminne.

Med stöd av 3 kap 2 § KML meddelar länsstyrelsen samtidigt följande skyddsbestämmelser:

Byggnaden får inte rivas eller flyttas.
Byggnaden får till sin exteriör inte byggas om eller på annat sätt förändras.
Byggnadens planlösning får inte ändras.
Ingrepp får inte göras i byggnadens stomme.

Ingrepp eller ändring i fast inredning får inte göras. Till fast inredning hör bl a tak- och väggmålningar, eldstäder, dörrar med beslag, fönster och fönsteromfattningar, trappor, paneler, dörrar, foder och lister.

Byggnaden skall underhållas så att den inte förfaller.
Vård- och underhållsarbeten skall utföras på ett sådant sätt att det kulturhistoriska värdet inte minskar.
Underhållet skall ske med material och metoder som är anpassade till byggnadens egenart.

Området kring byggnaden skall hållas i ett vårdat skick.

2001-04-26 beslöt...
An: Kopia till Ut
Ö BM-reg./meq

BESLUT
200-11-17Dnr: 221-02432-1989 a/
(11.392 -2586-77)
(221-3-88)*Upplysningar*

Länsstyrelsen lämnar råd ifråga om underhållet av byggnaden.

Om det finns särskilda skäl får länsstyrelsen enligt 3 kap 14 § KML lämna tillstånd till att byggnadsminne ändras i strid mot skyddsbestämmelserna.

Enligt 3 kap 21 § KML tillämpas beslut enligt 1 § utan hinder av att talän förs mot beslutet.

REDOGÖRELSE FÖR ÄRENDET

Fråga om byggnadsminnesförklaring av Kungsstugan har väckts av L. Länsstyrelsen har lämnat underrättelse härom i enlighet med 3 kap 8 § KML. Under 1998 har länsstyrelsen genomfört en kulturhistorisk utredning om byggnaden.

Byggnaden ägs av Örebro kommun. Kommunen har, genom Kultur- och bildningsnämnden, i skrivelse 2000-05-19 tillstyrkt byggnadsminnesförklaringen med tillhörande skyddsbestämmelser.

Riksantikvarieämbetet har under hand (telefonsamtal 2000-02-21 med 1:e antikvarie Elisabeth Nyström Kronberg) tillstyrkt byggnadsminnesförklaringen och utformningen av skyddsbestämmelserna.

MOTIVERING

Kungsstugan finns upptagen i det bevarandeprogram för innerstadens kulturhistoriskt värdefulla bebyggelse, som har antagits av Örebro kommunfullmäktige 1988-09-29. Den redovisas där i kategori A - "synnerligen märkliga byggnader i kulturhistoriskt avseende", d v s sådana som redan är byggnadsminnen eller av ett sådant värde att de kan förklaras som byggnadsminne.

Kungsstugan stod ursprungligen på Järntorget i centrala Örebro. Den ingick där i den s k Westerlingska gården, som revs 1899 då Järntorget fick sitt nuvarande utseende. På initiativ av stadsarkitekten Magnus Dahlander monterades byggnaden ned och återuppfördes genom Örebro stads försorg på Lars Bohms udde, öster om den dåvarande staden. I början av 1960-talet

BESLUT
200-11-17Dnr: 221-02432-1989 a/
(11.392 -2586-77)
(221-3-88)

flyttades den åter, och sedan 1965 ingår Kungsstugan i Kulturreseptatet Wadköping, som skapades på initiativ av landsantikvarien Bertil Waldén.

Kungsstugan är en knuttimrad svalgångsbyggnad av medeltida typ och uppfördes förmodligen under 1500-talet. Den är Örebro's äldsta bevarade trähus och tillhör också de äldsta bevarade träbyggnaderna i Mellansverige.

Dess förste kände ägare var överborgmästaren i Örebro, Lars Olofsson Bohm (1571-1629). Den var sedan i flera överborgmästares ägo fram till 1700-talets slut.

Kungsstugans primära användning var visthusbod. I övervåningens östra del finns två inredda rum, som använts som tillfällig bostad och gästrum. Enligt traditionen nyttjades rummen omkring 1580 av hertig Karl (Karl IX), som vistades i Örebro med anledning av de stora ombyggnadsarbeten som då genomfördes på slottet. Namnet Kungsstugan har sin grund i denna tradition.

De två bostadsrummen på övervåningen, en sal och en mindre kammare, har dekorativa vägg- och takmålningar. Målningarna är stilmässigt karakteristiska för vasarenässansen. De är uppbyggda kring mytologiska motiv, som omges av vegetativ dekor och beslagsornamentik. De är av mycket hög konstnärlig kvalitet och brukar jämföras med t ex målningarna i Drabantsalen på Gripsholms slott.

Byggnader, som inte står kvar på sin ursprungliga plats, kan endast i undantagsfall komma ifråga för byggnadsminnesförklaring. Kungsstugan i Wadköping är ett sådant exempel, där byggnadens ålder, art och målningarna i den bidrar till en sådan bedömning

Genom sin sällsynthet, ålderdomliga karaktär och konsthistoriskt mycket värdefulla dekorationsmålningar fyller Kungsstugan väl kraven i 3 kap 1 § KML – ”synnerligen märklig genom sitt kulturhistoriska värde” – för att skyddas och bevaras som byggnadsminne.

Detta beslut kan överklagas hos länsrätten i Örebro län.

Beslut i detta ärende har fattats av styrelsen. I beslutet deltog länsråd Lars Östring jämte ledamöterna Kitty Melin-Strandberg, Annica Eriksson, Mats Sjöström, Raul Björk, Erik Johansson, Ola Karlsson, Sonja Cederlöf, Karl-

BESLUT
200-11-17

Dnr: 221-02432-1989 u/
(11.392 -2586-77)
(221-3-88)

Erik Persson, Lennart Eliasson, Bo Rudolfsson, Helena Vilhelmsson samt
suppleanten Majny Jonsson.

I den slutliga handläggningen deltog även länsantikvarie Olle Lindqvist och
länsassessor Magnus Enhörning.

Lars Östring
länsråd

Raoul Hjærtström
bitr länsantikvarie

Bilagor

Karta

Hur man överklagar länsstyrelsens beslut

Kopia till

Riksantikvarieämbetet

Lantmäterimyndigheten i Örebro län

Örebro läns museum

Lst/Bmreg

KUNGSSTUGAN
Bofinken 13 i Nikolai församling,
Örebro kommun

SVARTÅN

LARS BOHMS VÄG

b301

86N43 KUNGSSTUGAN

BOFINI

86N2

WADKÖPING

ALSNÄSGATAN

86N18

18043

86N19

